

Viničarski vestnik.

Strokovna organizacija. V svoji soc. okrožnici posveča papež posebno pozornost tudi delavskim strokovnim organizacijam, predvsem kjer pravi med drugim: »Ravno delavska društva zavzemajo prvo mesto«, in »zato je samo želiti, da ta društva rastejo po številu in po svoji delavni moči«. Žal, da so med nami še mnogi, ki niso na tem stališču. Eni iz nevednosti, drugi pa mnogo bolj iz svoje osebne sebičnosti. N. pr.: Našo Strokovno zvezo viničarjev bi še kaki trpeli, mnogi celo podpirali, ako ne bi ta v nobenem slučaju od njih zahtevala, kar viničarjem po vsej pravici gre, in če ne bi nikoli kazala na krivice, ki so pač tu in tam. Vsaka prava strokovna organizacija delavstva je zato tukaj, da brani v prvi vrsti delavske interese, da se bori za delavčev pravico in s tem utira svojemu stanu pot v lepšo bodočnost. In ravno tako tudi naša viničarska organizacija. Nikakor pa zopet ni smoter naše strokovne organizacije samo zahteva po boljši in pravičnejši razdelitvi sadov dela med viničarjem in vinogradnikom v obliki poštenega plačila in dostojnejšega ravnanja, marveč poleg vseplošne socialne izobrazbe, hočemo si tudi v lastnih vrstah ustvarjati medsebojno in stanovsko samopomoč. Vsi za enega, eden za vse! Po močni strokovni organizaciji moremo storiti tolke in tak blagodati, kakšnih posameznik sploh nikdar doseči ne zmore. Po vsem svetu je danes tako: kdor razen golih delovnih rok nima nobenega drugega premoženja in če ni organiziran, kot tak sam zase ničesar nikjer ne pomeni. Kar torej velja za takega poedinca, to še mnogo bolj velja za dotični stan kot celoto, h kateremu pripada. Nič organizacije, nič pomena, nič skupnega, ne bo tudi nikdar nič boljsega, to je resnica, ki vedno drži. Kdor tega razume, ne zna, je vedno izgubljen. Zatorej viničarji vseh goric, organizirajmo se!

Svoji samo k svojim! Viničarji mariborske okolice se opozarjajo, da so člani samo pri svoji Strokovni zvezi viničarjev, katere sedež je v Ljutomeru, ima pa svoje tajništvo tudi v Mariboru. V »Radniškem savezu« ni mesta za viničarje. Organizacija, ki ne nosi našega stanovskega imena, ne more poznati tudi našega viničarskega položaja, zato ne more za viničarje tudi ničesar uspešnega storiti. Pri isti članarini, kakor je tam, daje Strokovna zveza viničarjev vsem družinskim članom organiziranega viničarja bolniško, porodniško in telesno-nezgodno podporo, daje pravna nasvete, zastopstva pri viničarskih komisijah, časopis in ima poseben posmrtninski sklad.

Limbuš. Oblast je potrdila pravila, zato se je vršil dne 22. januarja tukaj ustanovni občni zbor strokovne skupine viničarjev. Udeležba je bila polnoštevilna. Za pripravljalni odbor je poročal tov. Šaupert Viktor, o pomenu organizacije pa je govoril tajnik zveze tov. P. Rozman. Agilen odbor jamči, da bo novoustanovljena skupina samo napredovala. S tem že šteje danes naša zveza skupno 26 skupin ali podružnic, katerih vsaka ima svoj delokrog najmanj za eno župnijo.

Strokovna zveza viničarjev.

Užitna ptičja gnezda.

»So že zopet odletele, naše dobre hišne prijateljice«, pravi kmet pri odletu lastovk. Lastovke pod streho pomenijo srečo, radi tega jim tudi nudil človek po možnosti gostoljubje, ako se vrnejo preko kopnega in morja nazaj v staro do-

movino. Še večje veselje nego mi z lastavicami imajo na daljnem Vzhodu s salanganami, ki so podobne lastavkam. Pri prihodu pripravijo na Vzhodu salanganam cela nadstropja, ljudje sami pa jebivajo pritično. Podstrešje in sploh zgorajne hišne prostore zastrejo, v streho napravijo luknje ter nastavijo zaboje in lesene stene za sprejem ptičjih gostov. Strope prevlečejo križ-kraž z deskami, ob stenah pritrdijo deščice, da imajo ptičke dovolj prostora za gnezdenje. Gnezda salangan so namreč dobičkanosna, ker jih smatrajo bogati Kitajci za najboljšo slaščico, ki nikakor ne sme manjkati na boljši pojedini. Ni čudno, ako je po hišah, po katerih gnezdi na stotine salangan, toliko povpraševanje. Za staro bajto, koje zgradba je stala 6000 gld, od katere je dobival lastnik 40 gld mesečne najemnine, ponujajo 50.000 gld, ako gnezdijo v njej salangane. Tako salangansko zatočišče ima tudi svoje senčne strani, ker je na $\frac{1}{2}$ m na debelo onesnaženo s ptičjimi odpadki, smrdi po amonijaku in so spremljevalke salangan bolhe ter stenice. Za vso nesnago se ne zmeni vzhodni človek, njemu je le za dobiček in da mu ni treba niti skrbeti za prehrano ptič. Salangana odleti zjutraj na morje in se vrne nekoliko pred solničnim zatonom.

Gnezda salangan

so napravljena iz ptičjih slin, ki se polagoma strdijo. Gnezdijo salangane po podstrešjih in podzemeljskih votlinah na vseh indijskih otokih in so dobile ime po otoku Salang blizu Mallake. Salangan je več vrst in so tudi njih gnezda različna glede okusa in cene. Največ salangan je na otokih Java in Borneo, ki jim nudita precej varna zatočišča po razsežnih podzemeljskih votlinah ob morski obali. Nabiralci gnezd prodrejo v obsežne jame z dolgimi bambusovimi palicami, lestvami in bakljami. S palicami mečejo na tla gnezda in je opravilo po votlinah precej nevarno. Dobra polovica drznih nabiralcev domačinov se ubije, a kljub temu se ta poklic podeduje od očeta na sina. Trgovci s salanganami so Kitajci, ki najamejo od vlad votline. Najemnina je znašala v prejšnjih letih po več tisoč gld mesečno. Danes krilati tudi na salanganskem trgu kriza. 60 kg gnezd je stalo pred krizo 5000 mark, danes le 3000. Kljub krizi se izplača ta trgovina, ker donša 50% čistega dobička. Najbolj draga so sveža gnezda, ki so prozorna in stane 1 kg — 200 gnezd — na licu mesta 90 mark. Pobiranje gnezd se vrši 3—4krat letno, kakor hitro so mladiči godni. Najboljša žetev je druga.

Pri pobiranju gnezd po votlinah uničijo polovico naraščaja, a vendar število salangan ne pada, da, celo narašča, ker je toliko gnezd po duplinah nedosegljivih.

Zavživanje gnezd.

Kitajci povžijejo letno 5 milijonov takih gnezd. V trgovini na debelo pride eno gnezdo na 1 marke, pripravljeno za jed pa na 3—4 marke. Obrana gnezda skrbno osnažijo, jih razrežejo in kuhajo v mleku in sladkorju. Za Evropejca je salanganska juha nekaj ogabne-

ga; Kitajcu je slaščica. Gnezda tudi kuhajo ter pečejo mastnim mesom in s kapuni, racami in vse premešajo z dišavami. Japonci skuhamo iz gnezda kašo, katero jedo mrzlo.

Raznočrostiti.

Čudna oporoka. V Ferrari na Italijanskem je umrl večkratni milijonar Jud Zamoroni, ki je zapustil testament posebne vsebine: Palačo daruje trgovskemu klubu pod pogojem, da je nikomur naprej ne proda. Dalje zahteva, da mu postavijo v dveh delovnih sobah, kjer se je največkrat mudil, po en marmorni doprnik, ki ga bo izklesal najboljši kipar Italije. Stanovalci njegove palače so dve leti prosti vsake najemnine, naj se pa pri tem uče dobrote deliti. Člani trgovskega kluba ne smejo v znak žalosti skozi štiri dni niti edenkrat »kart vreči«. Stene spalnice morajo biti ta čas prevlečene s črno preprogo. Veliko njegovo spominsko ploščo z napisom v verzih morajo postaviti na pročelno steno palače. Mestnemu rabinu poklanja veliki briljantni prstan s prošnjjo, da ga nosi takrat, ko bo ob največjih praznikih stopal v tempel. Drugi prstan z biseri pa daruje onemu Izraelitu, ki se bo po njegovi smrti kot prvi v Ferrari poročil. Saj ne vedo, kaj delajo

Znamenja na ladjah. Po mednarodnem običaju nosijo ladje 26 raznih zastavic, od katerih sleherna predstavlja po eno črko abecede. Ako je obešena 1 zastavica ali po 2, 3, 4, je to vedno drugačno znamenje, katerih je skupno 375.076, katera razlaga posebna knjiga. C pomeni n. pr. »da«, D pomeni »ne3, YZ kliče zdravnik, ZPH vošči »srečen pot« itd.

Imena boljševičkih otrok. Boljševiki v Rusiji dajejo svojim otrokom najrajši imena iz revolucionarnega področja. Tako srečavamo imena: Svoboda, Barikada, Spartak, Pjatiletka, Volja, Era, Elektrina, Novomir, Zvezdočka, Oktjabr itd. S tem hočejo seveda zabrisati poslednji spomin na meščanske čase, ko je še vera kraljevala v toplih ruskih dušah.

Kako hitro plavajo ribe? Mnogi ljudje se čudijo trditvi, da plavajo ribe v vodi približno z isto brzino, kakor leté ptice po zraku. Brzine ptič so že mnogi merili, malo pa jih je merilo brzino rib. Neki Anglež je metal za postrvmi kamenje in ugotovil pri tem, da se gibljejo s hitrostjo kakih 45 km na uro. Kolikor večja je riba, toliko hitreje plava. V morju žive ribe, ki drvé z brzino do 120 km na uro. Med najhitrejšje ribe spada som (kit je namreč sesavec).

Čudno zdravilo. Iz Kathe v severni Birmi poročajo o neki ženi, ki se je na čuden način žrtvovala za svojega moža. Mož, Kitajec, je zbolel in nič mu ni pomagalo. Tedaj se je žena spomnila starega kitajskega recepta, ki priporoča človeško meso, in sicer meso kakšnega bližnjega sorodnika, kot zdravilo. Ne da bi povedala kaj svojemu možu, si je žena iz lastnega telesa izrezala kos mesa in je imela še toliko moči, da ga je pripravila. Ko ga je prinesla,

možu, je ta opazil, da krvavi in je poklical sosede. Ti so spravili ženo v bolnišnico. Od tam pa je prišla še pred sodnike, da bi se zagovarjala radi poskušenege — samomora.

Lepa je hvaležnost. Če nosiš v spominu lepo dejanje, ki ti ga je včeraj ali predvčerajšnjim storil prijatelj ali kdorkoli, je razumljivo, da pa se morada kdo spomni na dobroto, ki jo je prejel pred 18 leti, in sicer s kneževskim darilom, je pa zlasti za današnjo dobo pravi čudež. Tako je nedavno prejela neka angleška bolnica dva milijona in pol funtov šterlingov za povračilo za nekdanje dobro delo. Ta ogromni dar je poklonil MacMamara, ustanovitelj in sedanji predsednik ene največjih angleških tvornic za radio-aparate in za brzojavni material. Pred 18 leti je bil MacMamara mlad fant in je prodajal po ulicah Birminghama časopise. Neka dne ga je zgrabila težka bolezen, za katero bi bila potrebna takojšnja, izredno težka operacija. Prenesli so ga v glavno bolnico, kjer pa se je ravnateljstvo kljub neznatnim sredstvom bolnika odločilo, da je poklicalo na lastne stroške slavnega specialista, ki naj bi z nožem rešil življenje mlademu fantu. MacMamara je bil rešen in se je zmerom spominjal velike dobrote. Z veliko štedljivostjo si je polagoma nabral nekaj tisoč funtov, s katerimi je pred osmimi leti otvoril malo tvornico za izdelavo radio-materijala. Danes je voditelj družbe, ki ima zaposlenih 4000 delavcev in prišla je prilika, da se je mogel oddolžiti bolnici, kateri je toliko časa dolgoval hvaležnost. Pozna se možu trdo življenje. Zakaj le tak človek, ki gre skozi trpljenje, ostane v sebi lep in ne zagazi v blato, ki okrog njega zija.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

KONFINIRANI* BIVŠI VODITELJI NEKDANJE SLS.

Beograd, 30. januarja. M. V zvezi s propagando proti obstoječemu redu in stanju v državi in zlasti z akcijo, ki se je razvila s takozvanimi Koroševimi punktacijami, so bili gg. dr. Fran Kulovec, dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani, in dr. Anton Ogrizek, odvetnik v Celju, pozvani na odgovor in konfinirani, prvi v Foči (v južni Bosni), drugi v Bileči pri Dubrovniku in tretji v Ključu (v Bosni). Imenovani so bili v petek zjutraj odpredeljeni na določena mesta.

V soboto zvečer je odpotoval iz Ljubljane g. dr. Anton Korošec, kateremu je vlada odredila kot stalno bivališče Vrnjačko banjo, znano kopaljšče in zdravilišče v Šumadiji.

* Konfinirani = navezani na odkazano jim bivališče.

Hitler nemški kancelar. Predsednik republike Hindenburg je imenoval 30. januarja Adolfa Hitlerja, voditelja narodnih socialistov (fašistov) za državnega kancelarja. Hitlerjeva vlada je seve pod kontrolo nemških baronov, saj je v tej vladi bivši kancelar von Papen Hitlerjev namesnik in komisar za Prusijo. S Hitlerjem sta tokrat Hugenberg, vodja nemških nacionalcev, ki je prevzel ministrstvo na-

rodnega gospodarstva, za prehrano in kmetijstvo, in načelnik bojne organizacije Stahlhelma Seldte, ki je postal minister dela. Zunanji minister je von Neurath, ki je že vodil te posle pod Papenom. Med ministri sta še narodna socialisti: notrajni minister Frick in predsednik državnega zbora Göring, ki je postal minister brez portfelja. Nezasedeno je ostalo pravosodno ministrstvo. Novi kancelar Hitler se pogaja za podporo v parlamentu s centrom in bavarsko ljudsko stranko. Nemški državni zbor bi se naj sestel dne 7. februarja. Hitlerjeva vlada pomenja vsaj za nekaj časa združitev in zmagoslavje nemškega nacjonalizma.

Francozu Daladieru se še ni posročila sestava nove vlade ob času, ko beležimo to vest. Daladier je ponudil socialistom 5 ministrstev in mesto podpredsednika.

Prijeta vlomilca, ki sta priznala 7 vlomov. V okolici Ptuja in po Halozah so bili v zadnjem času na dnevnem redu vlomilci. Uzmoviči so odnašali meso, slanino, vino, žganje, sploh vse, kar jim je prišlo pod roke. Orožniki so oddali v ptujske zapore kočarja Lovrenca od Sv. Bolfanka in čevljarja Martina z Janžkega vrha. Aretirana sta priznala 7 vlomov.

Vlom v župnišče in smola vlomilcev. Skozi okno so vdrl neznanci v župnijsko pisarno v Dolnji Lendavi, kjer je tudi blagajna kmečke hranilnice. Blagajne niso mogle odpreti z vlomilskim orodjem in so odnesli le iz pisalne mize g. dekana 30 Din.

Slov. Bistrica. Bralno društvo iz Cirkove priredi v prostorih hotela »Beograd« v nedeljo 5. februarja ob 3. uri popoldne veselo, sedanjemu času primerno trodejanjo »Dve nevesti«.

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 12. februarja v 6. razredu osnovne deške šole predavanje kmet. referenta g. Znidariča o zatiranju sadnih škodljivcev, o snaženju, gnojenju in obrezovanju dreves. Začetek ob pol devetih dopoldne.

Gornja Sv. Kungota. Dne 2. februarja priredi tuk. Prosvetno društvo ob treh popoldne igro »Slehernika« ter burko v treh dejanjih »Skril zaklade«. Sedeži 5 Din, stojišča 3 Din.

Slovenjgradec. V nedeljo dne 5. februarja se vrši v Zadržnem domu enodnevni kmetijski tečaj. Ravno tak tečaj se vrši tudi na Svečnico v Št. Janžu pri Dravogradu. Prav posebno se vabijo člani živinorejskih zadrug.

Prihova. Tukaj smo spremili k večnemu počitku najboljšega izmed naših najboljših župljanov, uglednega in vzornega gospodarja, vzglednega očeta in soproga, blagega g. Franca Podkrajšek, p. d. Raka, kmeta na Prelogah. Zapustil nas je še mlad, komaj 37 let star. Na sedmini se je nabralo 120 Din za dijaško se-

SKRIVALNICA.

Kje neki je pastir?

menišče v Mariboru. Nepozabnemu rajnemu trajan spomin, dobrotnikom iskren »Bog po plačaj!«

Vabilo na občni zbor Vinarske zadruge »Ljutomerčan«, r. z. z o. z., Sv. Bolfenk pri Središču, v likvidaciji, ki se vrši v nedeljo dne 12. februarja 1933, ob 2. uri popoldne v hiši g. M. Rakuša v Obrežu, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo likvidatorjev. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1931-32. 3. Sklepanje o kritju zgube. 4. Slučajnosti. Če občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se vrši pol ure kasneje drug občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih zadržnikov. — Obrež, dne 21. januarja 1933. — Vinarska zadruga »Ljutomerčan«, r. z. z o. z., Sv. Bolfenk pri Središču, v likvidaciji. 130

Prodaj posestvo, Jože Krušič, Zepina. 131

Posesnik srednjih let, samostojen, iščem gospodinjstvo nad 40 let staro z nekaj gotovine k skupnemu gospodarstvu. Ponudbe je poslati na upravo lista. 128

Sprejem pridnega viničarja s tremi delavnimi močmi takoj. Franc Žigart, Spodnji Porčič 39, Sv. Trojica v Slov. gor. 127

Pozor, organisti! Harmonij poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 121

Iščem sub hruškov les za žmeg in vreterno veliko prešo. Šmirmaul Jožef, Pobrežje pri Mariboru. 123

Večja in manjša posestva na prodaj. Pojasnila daje Anton Ajlec, Sv. Ana v Slov. gor. 125

Kmečka dekla, krepka in zdrava ter pošena, iz krščanske hiše, ki reflektira na stalno službo, se sprejme s 15. februarjem na malo posestvo na Teznu pri Mariboru k dvema starejšima zakoncema. Ponudbe pod naslovom »Zna krave molziti« na upravo lista. 124

Starejša oseba prevzame mesto gospodinje ali kuharice pri večjem podjetju ali trgovcu na deželi. Naslov v upravi lista. 126

Javna zahvala za pomoč v nesreči pri živinji Podpisano je pred nedavnim zadela težka gospodarska zguba. Nepričakovano mi je poginila moja kobila, katero sem popolnoma zdravo zavarovala v oddelku »D« »Splošnega vzajemnega podpornega in kreditnega društva«, r. z. z o. z. v Mariboru, preje Rotovski trg št. 8-1, sedaj na novem Glavnem trgu (vogel Tatenbahove in Vetrinjske ulice). Imenovana zadruga mi je po natančni preiskavi nesrečnega slučaja izplačala tako lepo podporo, da je izdatno olajšala mojo gospodarsko škodo, vsled česar priporočam imenovano res človekoljubno zadrugo vsakemu posestniku delovne živine najtopleje. — V Dobrovi pri Slov. Konjicah, dne 20. januarja 1933. — Ivana Kukovič, posestnica. 122

Manjše posestvo v Saleški ali Savinjski dolini, ali v bližnji okolici kupim. Naslov v upravi lista pod šifro »Šoštanj«. 114

Mlad oženjen par brez otrok išče službo, sposobna za vsako službo, nastop 15. februarja. Naslov v upravi lista. 120

Viničarja iščem za srednji vinograd. Naslov v upravi lista. 117

Rodovito posestvo 2 orala pri Ptujju na solnem kraju se proda. Naslov v upravi. 116

Prodaj hišo s 5 stralkami pri Studencih, 10 let davka prosta, najemna mesečno 1100 Din. Naslov v upravi lista. 115

Prodaj slivovko, droženec, tropinovec, močni dvakrat žgani, tudi prvovrstno sladko vino za hotele: Robert Kunc, Fram. 118